

Školní vzdělávací program

Školské zařízení pro zájmové vzdělávání

Školní družina

Základní škola Velká Bíteš, Tišnovská 116, příspěvková organizace

Č. j.: SPECŠVB586/2017

Obsah

1.	Identifikační údaje	3
	Předkladatel.....	3
	Zřizovatel	3
	Platnost dokumentu	3
2.	Charakteristika zařízení.....	5
	Školní družina.....	5
	Charakteristika žáků a podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	5
	Organizace školní družiny	7
	Dokumentace školní družiny	7
	Přijímání/odhlášení žáků do školní družiny	8
	Personální podmínky	8
	Materiální podmínky	9
	Ekonomické podmínky.....	9
	Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví	9
3.	Charakteristika ŠVP školní družiny.....	11
	Priority a cíle výchovně-vzdělávací práce ŠD.....	11
	Priority výchovně-vzdělávací práce školní družiny	11
	Obecné cíle výchovně-vzdělávací práce	12
	Strategie naplňování klíčových kompetencí ve ŠD	13
	Formy výchovně-vzdělávací práce ŠD.....	17
	Obsah školního vzdělávacího programu školní družiny.....	19
	Malujeme a tvoříme	19
	Pracujeme	20
	Věnujeme se hudbě	21
	Věnujeme se pohybu	22
	Chodíme na procházky a na školní zahradu	24
4.	Hodnocení.....	27

1. Identifikační údaje

**Školní vzdělávací program školní družiny, ZŠ Velká Bíteš, Tišnovská 116,
příspěvková organizace**

Předkladatel

Základní škola Velká Bíteš, Tišnovská 116, příspěvková organizace

Adresa: Tišnovská 116

595 01 Velká Bíteš

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 708313394

IZO ředitelství: 102 943 419

Ředitel: Mgr. Blanka Gaizurová

Tel.: +420 566 789 551 – 2

Mob.: +420 724 335 923

e-mail.: info@specskolabites.cz

Web: www.specskolabites.cz

Zřizovatel

Město Velká Bíteš

Platnost dokumentu

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání – školní družinu pro děti základní školy, děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti navštěvující přípravný stupeň základní školy speciální, byl zpracován v návaznosti a v souladu se školním vzdělávacím programem této školy.

ŠVP ŠD byl schválen pedagogickou radou dne: 28. 8. 2017

ŠVP ŠD byl schválen Školskou radou: 5. 9. 2017

ŠVP ŠD je platný od: 1. 9. 2017

Ředitelka školy: Mgr. Blanka Gaizurová

Podpis ředitelky školy:

Číslo jednací: SPECŠVB586/2017

Razítko školy:

IČO: 70831394 tel.: 566 789 551
595 01 VELKÁ BÍTEČ
Příspěvkové organizace
Třeboňská 116,
Základní škola Velká Bíteš,

2. Charakteristika zařízení

Školní družina

Školní družina je součástí Základní školy ve Velké Bíteši, navštěvují ji žáci přípravného stupně základní školy speciální, speciální školy a školy základní.

Činnost školní družiny vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona, v platném znění, realizována je prostřednictvím vyhlášky MŠMT ČR č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění, a vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění. Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny upravuje vyhláška MZ č. 410/2005 Sb., v platném znění, o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých.

Posláním školní družiny není pokračování školního vyučování, ale má svá specifika, která jsou dána požadavky pedagogiky volného času. Jejím hlavním úkolem je především zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků.

Charakteristika žáků a podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní družina je určena žákům ZŠ, ZŠ speciální a žákům přípravného stupně ZŠ speciální. Zejména jde o žáky s mentálním postižením, kombinovaným postižením a autismem. Vzdělávání je realizováno dle jejich speciálních vzdělávacích potřeb. Mentální postižení v různém rozsahu se u žáků projevuje především: zpomalenou chápavostí, jednoduchostí a konkrétností úsudků; sníženou schopností až neschopností komparace a vyvozování logických vztahů; sníženou mechanickou a zejména logickou pamětí; poruchami vizuomotoriky a pohybové koordinace; impulsivností, hyperaktivitou nebo hypoaktivitou; citovou vzrušivostí, ulpíváním na detailech, zvýšenou potřebou uspokojení a bezpečí; poruchami v interpersonálních skupinových vztazích a v komunikaci; sníženou přizpůsobivostí k sociálním požadavkům. U žáků se vyskytuje také v kombinaci tělesného, zrakového, sluchového postižení, s těžkými vadami řeči a autismem.

Zájmové vzdělávání těchto žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školní družině je vymezeno následujícími podmínkami:

- **Personálními**

- Činnost zajišťují vychovatelky s předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilostí s ohledem na druh postižení.

- **Technickými a materiálními**

- bezbariérové prostředí ŠD
- využití schodišťové plošiny v areálu školy k příchodům a odchodům žáků do ŠD
- odpovídající prostory pro osobní hygienu – WC, koupelna se sprchovým koutem, přebalovací pult, paravan
- třída vybavená vhodným nábytkem – stoly, židle; polohovací vaky, pomůcky pro aktivní i pasivní relaxaci, kompenzační pomůcky, skříně pro ukládání pomůcek
- smyslová místnost využívaná k bazální stimulaci a relaxaci žáků – vodní lůžko, polohovací pomůcky, relaxační vak, CD přehrávač, možnost světelných efektů, pomůcky pro rozvoj smyslového vnímání
- třída s interaktivní tabulí a PC
- další prostory školy – dílna, kuchyňka, školní zahrada
- didaktické pomůcky odpovídající schopnostem a dovednostem žáků, které jsou pravidelně obměňovány

- **Organizačními**

- vhodně volené formy a metody při výchovně-vzdělávací práci ve ŠD
- využívání speciálně-pedagogických metod při práci se žáky
- činnosti volené v souladu s potřebami jednotlivých žáků a jejich bezpečnosti – střídání pracovních činností s relaxací a odpočinkem
- dodržování pitného režimu, dodržování hygieny
- zajištění alternativního způsobu komunikace
- spolupráce s ostatními pedagogy školy, zaměstnanci školy a s rodiči dětí

Organizace školní družiny

Do školní družiny jsou zapisováni žáci dle povolené kapacity školního rejstříku, jedná se především o žáky 1. a 2. stupně základní školy, základní školy speciální a žáky přípravného stupně základní školy speciální. Organizace činnosti družiny a počet žáků v odděleních se řídí paragrafem 10., odstavce 3, vyhlášky č. 74/2005 Sb. v platném znění, o zájmovém vzdělávání upravující organizaci činnosti školní družiny zřízené pro zdravotně postižené žáky.

Provoz školní družiny ve dnech školního vyučování je dán vnitřním řádem školy.

Žáci jsou rozděleni až do tří oddělení, která tvoří základní organizační jednotku. Všechna oddělení fungují podle rozpisu každodenní časové organizace a rozvrhu náplňových činností. Časové rozvržení, uspořádání a zařazování jednotlivých činností se řídí požadavky psychohygieny s přihlédnutím a respektováním typu a stupně zdravotního postižení každého žáka. Usilujeme o to, aby byl podporován zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj žáka.

Jednotlivá oddělení poskytují pravidelnou výchovnou a vzdělávací činnost, nabízí spontánní a odpočinkové činnosti, nabízejí žákům zájmové kroužky – např. kroužek keramiky, (kroužky se realizují podle aktuálního zájmu žáků) dále se zde využívá prvků bazální stimulace a se žáky je pravidelně navštěvována multisenzorická místnost snoezelen. Činnost jednoho z oddělení může plnit funkci relaxační, a to zejména s ohledem na žáky přípravného stupně základní školy.

Po ukončení výuky předá žáky vychovatelce vyučující. Na kroužky si žáky vyzvedává také vyučující. Odchod žáků z družiny domů je stanoven časem zapsaným v přihlášce do družiny, kde je i uvedeno, zda žák odchází sám, či v doprovodu.

Dokumentace školní družiny

Ve školní družině je vedena následující dokumentace:

- evidence žáků, kteří jsou přihlášeni k pravidelné docházce, je vedena v písemné podobě. Součástí je písemné sdělení o rozsahu této docházky a odchod ze školní družiny – samostatný, či v doprovodu. Přihlášku je možno podat písemně, formulář ke stažení je k dispozici také na webových stránkách školy. V případě dřívějšího odchodu žáka z družiny je nutné podat písemné sdělení s datem a přesným časem odchodu.

- třídní kniha ŠD včetně docházkových přehledů

- roční plán činnosti ŠD na příslušný školní rok, jehož přílohou jsou dokumenty týkající se rozvrhu činností, rozdelení vychovatelek do oddělení, organizace příchodů a odchodu žáků pro daný rok

- vnitřní řád ŠD

Přijímání/odhlášení žáků do školní družiny

Do školní družiny jsou žáci přihlašováni vedoucím družiny po přijetí správně a kompletně vyplněné písemné přihlášky. Zde je mimo jiné určen i časový rozvrh docházky a zákonné zástupci napíší, bude-li žák odcházet sám nebo v doprovodu. Tyto přihlášky eviduje vedoucí vychovatelka.

Žák je přijímán za základě kritérií stanovených ředitelem školy.

Odhlášení žáka ze školní družiny probíhá vedoucím školní družiny písemnou formou do přihlášky. Odhlášení je možné v průběhu celého roku.

Ředitelka školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrozil zdraví a bezpečnost sebe nebo ostatních.

Personální podmínky

Výchovně-vzdělávací práci ve školní družině zajišťují vychovatelky a asistentky pedagoga s předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Ředitelem školy je jmenována vedoucí vychovatelka, která organzuje práci ve školní družině, tvoří rozvrh činností jednotlivých oddělení a přiřazuje do nich žáky.

Vychovatelky jsou iniciátory a průvodci žáka při volnočasových činnostech, které přímo nebo nepřímo řídí, navozují, motivují, umožňují a následně je hodnotí s ohledem na individuální schopnosti a dovednosti jednotlivého žáka. Hlavním úkolem je probouzet v žácích aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat. Podněcují a rozvíjejí přirozenou zvídavost, chuť objevovat a současně tyto projevy přiměřeně oceňují a chválí. Pracují v souladu s pedagogickými, speciálně-pedagogickými a metodickými zásadami výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině. Své odborné znalosti a dovednosti si doplňují v rámci dalšího vzdělávání, v akreditovaných kurzech a samostudiem, při kterém se zaměřují na studium odborné literatury. Spolupracují s třídními učiteli, zaměstnanci školy a s rodiči dětí. Účastní se pedagogických porad a školení.

Materiální podmínky

Prostředí školní družiny je bezbariérové, bezpečné a odpovídající hygienickým normám vyhlášky č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, v platném znění. Respektuje estetická kritéria, ke kterým přispívá mobilní výzdoba, která je pravidelně obměňována, na jejíž výrobě se podílí žáci dle jejich schopností a dovedností.

Školní družina využívá pro svou činnost třídu, jejíž prostory jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem – malé lavice, židle, skříňky na hračky, stolní hry, stavebnice, knihy, časopisy, didaktické pomůcky a výtvarné materiály. Část třídy určená na hraní na podlaze je pokryta kobercem, dále je vybavena polohovacími vaky, dekami a gymnastickým míčem. Využívané jsou rovněž prostory pro osobní hygienu – WC a koupelna se sprchovým koutem, přebalovací pult v šatně.

Školní družina má také pro svou činnost k dispozici multisenzorickou místnost snoezelen, třídu vybavenou počítači, kuchyňku, dílnu a školní zahradu.

Vychovatelky průběžně pečují o materiální vybavení, které je pravidelně obnovováno. Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s vybavením školní družiny.

Ekonomické podmínky

Podmínky úplaty za zájmové vzdělávání se řídí paragrafem 11, vyhláškou č. 74/2005 v platném znění. Výše úplaty je dána vnitřním řádem školní družiny.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Při zajišťování podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví žáků školní družiny vycházíme z obecně závazných předpisů pro resort školství, které jsou rozpracovány na místní podmínky školy ve školním řádu a vnitřním řádu školní družiny. Těmto požadavkům odpovídá soubor organizačních opatření, kterými je činnost školní družiny realizována.

Požadavkům bezpečnosti žáků a ochrany jejich zdraví odpovídá rovněž prostředí a prostory užívané k realizaci činností školní družiny (třída ŠD, snoezelen, dílna, kuchyňka, školní zahrada) a vybavení těchto prostor (stoly, židle, skříně, pomůcky...), ale také bezpečné didaktické pomůcky

a výtvarné materiály. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví jsou stanoveny i v provozních řádech jednotlivých učeben, se kterými byli žáci seznámeni.

Vychovatelky jsou proškolovány o předpisech PO a BOZP. Jejich snahou je učinit všechna opatření, aby nebezpečí úrazu bylo minimalizováno. Mají také povinnost vhodně zvolenou formou s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků je poučit o bezpečnosti při veškerých činnostech v prostorách, které ŠD využívá a rovněž při pohybu venku. Dále také usilují o vytváření takového prostředí, ve kterém se žáci cítí spokojeně, bezpečně a jistě. Snaží se, aby každý žák mohl uplatnit své individuální schopnosti a dovednosti. Při pracovních činnostech dbají nejen na dodržování bezpečného zacházení s pomůckami, materiály, ale současně podporují vztah k ostatním, upevňují kamarádské vztahy, rozvíjí u nich schopnost spolupracovat s ostatními.

V rámci bezpečnosti práce a ochrany zdraví:

- zajišťujeme trvalý dohled nad žáky
- dbáme na zdravé prostředí užívaných prostor – odpovídající osvětlení, teplo, větrání...
- respektujeme osobní tempo vyplývající z individuálních schopností a dovedností jednotlivce
- nevystavujeme žáka nadměrné zátěži
- střídáme činnosti a vkládáme relaxační chvilky
- dbáme na dodržování pitného režimu
- upozorňujeme pracovníky školy na změny zdravotního stavu žáka
- vytváříme takové podmínky, abychom v co nejvyšší možné míře dokázali zabránit možnému úrazu

3. Charakteristika ŠVP školní družiny

Priority a cíle výchovně-vzdělávací práce ŠD

K naplňování priorit a obecných cílů výchovně-vzdělávací práce ve školní družině dochází prostřednictvím principů požadavků pedagogiky volného času. Těmito principy jsou:

- **pedagogické ovlivňování volného času** – vychovatelka navozuje a motivuje k nejrůznějším činnostem, odbourává stereotyp
- **dobrovolnost** – činnosti jsou vychovatelkou vybírány dle věku a momentálního stavu žáka, aby je děti vykonávaly dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu a motivace
- **zajímavost a zájmovost** – jsou nabízeny atraktivní a pestré činnosti s ohledem na individuální schopnosti a dovednosti žáků
- **aktivity** – činnosti jsou voleny tak, aby se v nich uplatnili a mohli být přiměřeně úspěšní všichni žáci s ohledem na své individuální schopnosti a dovednosti
- **citlivost a citovost** – volíme takové činnosti, které přináší žákům kladné emoce a radost z objevování, překonávání překážek
- **prostor k seberealizaci** – umožňujeme žákovi najít sama sebe v různých činnostech a vytvářet si žádoucí sociální kontakty

Priority výchovně-vzdělávací práce školní družiny

Pro výchovně-vzdělávací práci ve školní družině jsou stanoveny priority, které jsou v rámci individuálních schopností a dovedností jednotlivců podporovány a rozvíjeny. Jedná se především o:

- **samostatnost**
 - sebeobsluha
 - hygienické návyky
 - sociální dovednosti
 - prostorová orientace
 - praktické dovednosti
 - řešení sociálních situací v souvislosti s komunikací

➤ **komunikaci**

- porozumění
- srozumitelnost
- smysluplnost
- komunikační dovednosti
- sebevyjádření
- navazování kamarádských vztahů

➤ **sociální a osobnostní vývoj**

- pracovní návyky, dovednosti a jejich využití
- spolupráce, vzájemná pomoc
- schopnost aktivně využít volný čas
- efektivní použití naučených návyků
- poznávací schopnosti
- fantazie, tvořivost

Obecné cíle výchovně-vzdělávací práce

Cíle výchovně-vzdělávací práce školní družiny vycházejí z obecných cílů stanovených RVP ZŠ, RVP ZŠS a RVP pro třídy přípravného stupně základní školy speciální:

- rozvíjet a posilovat základní hygienické návyky a činnosti spojené se sebeobsluhou
- podněcovat k rozvíjení komunikačních dovedností (verbálních i neverbálních), vést k všeestranné a účinné komunikaci včetně využívání alternativních a augmentativních metod
- rozvíjet vnímavost a vztahy k ostatním, učit projevovat pozitivní city – podpora kamarádských vztahů, dodržování pravidel slušného chování
- podporovat rozvoj schopnosti spolupracovat s ostatními při sebeobsluze, hře, pracovních či výtvarných činnostech
- vést k smysluplnému a aktivnímu využívání volného času a současně vybavovat žáky dostatkem námětů pro jeho naplňování
- zúčastňovat se aktivit určených pro veřejnost – kulturní, společenské a sportovní akce, výlety
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

- rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Strategie naplňování klíčových kompetencí ve ŠD

Klíčové kompetence představují soubor předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj, další uplatnění jedince a jeho maximálně možné zapojení do společnosti. Umožňují upevňování, využívání a rozvíjení získaných znalostí a dovedností ve známém prostředí a orientaci v nových i nepředvídatelných situacích. Proces získávání a rozvíjení těchto klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces.

Klíčové kompetence: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence pracovní.

Respektováním specifických potřeb žáků se středně těžkým, těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je kladen důraz především na klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální, pracovní. Žák dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle individuálních schopností a v rámci svých možností. U žáků s těžkým mentálním a souběžným postižením více vadami lze předpokládat dosažení těchto kompetencí pouze za přispění a dopomoci druhé osoby. Výchovně-vzdělávací prací ve školní družině usilujeme především o posilování a rozvíjení klíčových kompetencí v návaznosti na ŠVP školy, které se prolínají veškerými činnostmi zájmového vzdělávání.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Strategie k naplňování klíčových kompetencí ve školní družině je následující:

Kompetence k učení

- vytváříme vhodné prostředí pro činnosti a přizpůsobujeme časový režim schopnostem a zdravotnímu stavu jednotlivých žáků
- nabízíme přiměřené didaktické pomůcky a materiály, zároveň dbáme na jejich adekvátní používání

- nabízíme smysluplné konkrétní činnosti s viditelným výsledkem, při kterých poskytujeme přiměřené a srozumitelné instrukce a vedení
- pochvalou motivujeme k dalším činnostem, podněcujeme aktivitu a tvořivost žáků

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme problémové situace a nabízíme možnosti jejich řešení
- motivujeme a napomáháme k vlastní iniciativě a samostatnému plnění úkolu, k nalézání řešení, povzbuzováním pěstujeme vůli překonat překážku nebo řešit problém
- vytváříme prostředí důvěry a bezpečí
- nabízíme otevřenosť ke vzájemné komunikaci, seznamujeme s možnostmi srozumitelné formy žádosti o pomoc

Kompetence komunikativní

- komunikujeme s žáky vhodnou formou (verbální, neverbální), oslovujeme je jmény, současně napomáháme překonávat strach z okolí a vytvářet pocit jistoty a bezpečí
- umožňujeme dostatek přiměřených komunikačních interakcí, při kterých využíváme jednoznačné a srozumitelné výrazy a dodržujeme jednotné postupy v případě alternativní komunikace
- nabízíme dostatečný prostor a podmínky pro vyjádření potřeby, přání, pocitů, souhlasu, nesouhlasu žáků a zároveň je motivujeme k verbálnímu či neverbálnímu projevu
- využíváme alternativní a augmentativní metody komunikace
- podněcujeme k mluvenému projevu, napomáháme rozšiřovat stávající slovní

zásobu, podporujeme aktivní užívání zvládnutých slov

Kompetence sociální a personální

- podporujeme vytváření povědomí žáka o vlastním těle, nabízíme dostatek vjemů a poznatků o vlastním těle
- upevňováním sebeobslužných činností učíme k zodpovědnosti k sobě samému i ke svému okolí
- poskytujeme správný model chování – posilujeme vhodné reakce a zároveň potlačujeme neadekvátní chování
- pěstujeme a udržujeme mezi žáky kultivované chování – pozdrav, požadání, poděkování, pomoc druhému dle individuálních schopností a dovedností jednotlivců
- vytváříme podmínky pro navazování sociálního kontaktu, rozšiřujeme kontakty s okolím; navštěvujeme kulturní, společenské a sportovní akce, pořádáme výlety

Kompetence občanské

- podporujeme rozvoj sociokulturních návyků a dovedností návštěvami kulturních, sportovních a dalších společenských akcí – divadelní představení, spolupráce s MŠ U Stadionu, Velká Bíteš
- působíme vlastním pozitivním přístupem a příkladem, uplatňujeme správné vzory společenského chování (pozdrav, poděkování, ...)
- dbáme na dodržování základních hygienických návyků (mytí rukou po použití WC, ...), při pracovních činnostech zařazujeme úklid pomůcek, mytí nástrojů

Kompetence pracovní

- vhodnou motivací vedeme ke kladnému vztahu k pracovním činnostem, podporujeme pocit úspěchu a radosti z vykonané činnosti
- poskytujeme dostatečný prostor a podmínky pro provádění naučených praktických dovedností z oblasti sebeobsluhy (svlékání x oblékání, obouvání x zouvání, úklid na patřičné místo, ...) a hygienických návyků (použití WC, mytí rukou, použití kapesníku, ...) – dle individuální potřeby s dopomocí
- nabízíme různé možnosti řešení praktických činností v běžných situacích – spolupráce při úklidu a péči o okolní prostředí, spolupráce při přípravě jednoduchých pokrmů
- předkládáme aktivity a činnosti, v nichž jsou rozvíjeny a uplatňovány manuální dovednosti, především rozvoj jemné motoriky – různé pracovní a výtvarné pomůcky, druhy materiálů, výtvarné techniky
- vedeme k dodržování pracovní hygieny (úklid pracovní plochy, mytí pomůcek, nástrojů, ...) a bezpečnému používání pomůcek, materiálů a nástrojů; klademe důraz na dodržování pravidel BOZP

Kompetence k trávení volného času

- rozvíjíme schopnost aktivního trávení volného času
- napomáháme vybírat přiměřené aktivity dle osobních dispozic žáků a jejich zájmů
- rozvíjíme zájmy a záliby v individuálních i organizovaných činnostech
- učíme vhodně relaxovat (užívání snoezelenu, polohování, aromaterapie...)
- vedeme k seberealizaci
- prohlubujeme sebereflexi

Formy výchovně-vzdělávací práce ŠD

Formy využívané při výchovně-vzdělávací práci školní družiny vychází z vyhlášky

č.74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, v platném znění. Uskutečňovány jsou:

- Pravidelnou činností zahrnující:

- každodenní činnosti přihlášených žáků v odděleních ŠD dle plánu na příslušný školní rok

- zájmové kroužky, které ŠD nabízí (např. kroužek keramiky, kroužky jsou realizovány podle aktuálního zájmu žáků)

- relaxaci a odpočinek

- Příležitostnými akcemi

- akce přesahují rámec jednoho oddělení, jsou určeny pro všechna oddělení ŠD a zároveň nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností (besídky, výlety, divadelní představení, kulturní a společenské akce určené veřejnosti)

- Spontánními aktivitami

Nabízíme každodenní individuální klidové činnosti, kdy vychovatelka motivuje a podněcuje u jednotlivých žáků jejich vlastní aktivity a zájmy s přihlédnutím k jejich individuálním schopnostem a dovednostem:

- při pobytu v prostorách, které ŠD využívá ke svým činnostem – snoezelen, kuchyňka, dílna

- při pobytu venku – na školní zahradě, v lese

- Odpočinkovou činností

Odpočinková činnost je realizována:

- klidovými činnostmi – individuální hra dle výběru a zájmu dětí, poslech dětských písniček a říkadel, četba a sledování pohádek, práce na PC, volné kreslení a malování

- aktivním odpočinkem – hudebně pohybové činnosti, závodivé hry při pobytu v tělocvičně či venku

- relaxací a relaxačním cvičením – vodní lůžko, poslech relaxační hudby, aromaterapie, zraková stimulace – světelné efekty, cvičení na gymnastickém míči, míčkování, polohování, prvky ergoterapie, prvky Konceptu bazální stimulace

Obsah školního vzdělávacího programu školní družiny

Malujeme a tvoříme

Zaměření, cíle:	Aktivity:
S kamarády posilujeme a rozvíjíme dle svých individuálních schopností a dovedností: <ul style="list-style-type: none">- Zvládání základních dovedností pro vlastní tvorbu- Vnímání a rozeznávání jednotlivých barev (barevných kontrastů) a jednoduchých tvarů- Znázorňování vlastních vjemů, představ a pocitů při tvůrčích činnostech- Uplatňování vlastní fantazie a představivosti při tvůrčích činnostech- využívání netradičních výtvarných technik a používání různých materiálů a jejich kombinací- Pojmenovávání výsledků své tvorby i tvorby ostatních – prezentace výsledků	S kamarády provádíme tyto činnosti de svých individuálních schopností a dovedností: <ul style="list-style-type: none">- Malujeme a vybarvujeme, kreslíme a vykreslujeme. Nanášíme a roztíráme různé druhy barev různými druhy pomůcek. Stříháme, trháme a lepíme. Modelujeme a tvarujeme různorodé materiály.- Vnímáme barvy a jejich barevné kontrasty, rozeznáváme jednoduché tvary. Rozlišujeme a používáme barvy podle vlastní nálady, představivosti a fantazie.- Malujeme, kreslíme a modelujeme vjemy, představy a pocity vybranými technikami a postupy. Muzikomalba.- Malujeme, kreslíme a modelujeme na volné téma. Vybíráme si pomůcky, barvy a materiály- Pracujeme s různými druhy barev, modelovacími hmotami, s papírem, textilním a přírodním materiélem. Tyto materiály rovněž kombinujeme.- Hodnotíme výsledky tvůrčích činností vlastních i ostatních. Prezentujeme své výrobky v prostorách školy, účastníme se výstav a výtvarných soutěží.

<ul style="list-style-type: none"> - Relaxace, užití speciálních vzdělávacích forem a metod 	<ul style="list-style-type: none"> - Do výtvarných aktivit zapojujeme prvky ergoterapie, atmosféru si zpříjemňujeme aromaterapií a poslechem hudby.
--	--

1

Pracujeme

Zaměření, cíle:	Aktivity:
<p>S kamarády posilujeme a rozvíjíme dle svých individuálních schopností a dovedností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zvládání sebeobslužných činností - Dodržování hygienických návyků - Udržování pořádku ve svých věcech a ve svém okolí - Manuální dovednosti s různými materiály a jednoduchými pomůckami - Vytváření (jednoduchými postupy) různých předmětů z tradičních i netradičních materiálů k různým příležitostem - Udržování pracovního místa v čistotě a dodržování bezpečnosti při práci - Manipulaci při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami 	<p>S kamarády provádíme tyto činnosti dle svých individuálních schopností a dovedností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oblékáme / svlékáme oděv, obouváme / zouváme si obuv. - Myjeme si ruce – používáme mýdlo a ručník, využíváme kapesník. - Uklízíme hračky, časopisy, knihy a předměty denní potřeby do skříní, do polic. - Cvičíme jemnou motoriku. - Využíváme různé pracovní techniky k výrobě předmětů – např. Vánoce, Velikonoce. - Uklízíme pracovní plochu a ukládáme pomůcky na své místo. Bezpečně používáme různé pomůcky a materiály. - Cvičíme jemnou motoriku. Hrajeme si s různými druhy stavebnic, s kostkami.

¹ Klíčové kompetence: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

<ul style="list-style-type: none"> - Pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích - Péči o nenáročné pokojové i venkovní rostliny - Spolupráci při přípravě jednoduchých pokrmů - Užití speciálních vzdělávacích forem a metod 	<ul style="list-style-type: none"> - Chodíme na procházky do přírody a do města. - Zaléváme a přesazujeme pokojové i zahradní rostliny. - Připravujeme jednoduché pokrmy, používáme kuchyňské vybavení. - Užíváme prvků ergoterapie.
--	--

2

Věnujeme se hudbě

Zaměření, cíle:	Aktivity:
<p>S kamarády se snažíme dle svých individuálních schopností a dovedností o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zvládání správného dýchání, intonace a melodie - Vnímání a rozlišování různých hudebních i nehudebních zvuků a nástrojů - Zpívání jednoduchých popěvků a písniček s doprovodem hudebních nástrojů 	<p>S kamarády provádíme tyto činnosti dle svých individuálních schopností a dovedností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Snažíme se o správné držení těla při dýchání. Provádíme dechová, artikulační, intonační a melodická cvičení. - Vnímáme a rozlišujeme sluchem, zrakem a hmatem různé hudební nástroje. Rozeznáváme podle sluchu různé další zvuky kolem nás – lidi, zvířata, předměty. Provádíme hudební hádanky. - Zpíváme jednoduché popěvky a oblíbené písničky s doprovodem tradičních i netradičních hudebních nástrojů.

² Klíčové kompetence: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

<ul style="list-style-type: none"> - Dopravázení sebe a svých kamarádů hrou na tělo a na jednoduché rytmické nástroje - Zvládání jednoduchých rytmických cvičení a pohybu podle rytmického doprovodu - Soustředění se na poslech hudby a jednoduchých krátkých skladeb - Relaxace při hudbě, užití speciálních vzdělávacích forem a metod 	<ul style="list-style-type: none"> - Hrajeme na tělo (tleskáme, pleskáme, dupeme, ...) a doprovázíme se na Orffovy nástroje. - Provádíme jednoduchá rytmická cvičení (chůze, poskoky,...) s hudebním doprovodem, pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky. Cvičíme jednoduché tanečky (Kalamajka, ...). - Posloucháme živě produkovanou hudbu, (dětské a lidové písničky), na kytaru. Posloucháme reprodukovanou hudbu z CD, DVD, PC - vybíráme si oblíbené písničky a hudební žánry. - Odpočíváme při poslechu relaxačních skladeb, využíváme snoezelenové prostředí, prvky bazální stimulace.
---	--

Věnujeme se pohybu

Zaměření, cíle:	Aktivity:
<p>S kamarády posilujeme a rozvíjíme dle svých individuálních schopností a dovedností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám - Zvládání přípravy na pohybovou činnost dle pokynů 	<p>S kamarády provádíme tyto činnosti dle svých individuálních schopností a dovedností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Provádíme různé pohybové hry a cvičení, rytmická cvičení, hrajeme si s míčem a drobným náčiním, plaveme a relaxujeme, jezdíme na koloběžce a na kole. Chodíme na vycházky. Účastníme se jednoduchých kolektivních a soutěživých pohybových her. - Připravujeme a uklízíme pomůcky a cvičební náčiní k pohybovým činnostem. Rozvíjíme sebeobslužné dovednosti.

<ul style="list-style-type: none"> - Reagování na základní pokyny a povely k pohybové činnosti - Osvojování základních pohybových činností, dovedností a prostorové orientace - Rozvíjení motoriky a koordinace pohybů a poloh - Dosáhnutí uvolnění a zklidnění organismu - Dodržování základních zásad bezpečnosti při pohybových činnostech - Relaxace, užití speciálních vzdělávacích forem a metod 	<ul style="list-style-type: none"> - Reagujeme na pokyny a povely k dané pohybové činnosti a zároveň dodržujeme bezpečnost při těchto činnostech. - Lezeme, plazíme se, válíme sudy. Chodíme po nakloněné ploše, mezi překážkami a v přírodním terénu. Běháme, skáčeme, poskakujeme. Zdoláváme překážkovou dráhu v tělocvičně a v přírodě. - Hrajeme si s míčem (házíme, chytáme, házíme na cíl, kopeme, driblujeme, ...). Cvičíme se sportovním náčiním a různými tradičními i netradičními pomůckami. - Provádíme cvičení zaměřená na uvolnění a zklidnění organismu, relaxace, masáže. - Dodržujeme zásady bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí. - Při relaxaci užíváme snoezelenového prostředí, polohování dle individuálních potřeb žáků, míčkování, aromamasáže, prvků bazální stimulace.
--	--

Chodíme na procházky a na školní zahradu

Zaměření, cíle:	Aktivity:
<p>S kamarády posilujeme a rozvíjíme dle svých individuálních schopností a dovedností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ovládání sebeobslužných činností spojených s přípravou na vycházku - Orientaci v prostorách školy, v areálu školní zahrady a blízkém okolí - Rozlišování aktuálního počasí a ročního období podle jeho charakteristických znaků <p>Procházky do města:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamování se s nejbližšími důležitými místy v okolí ŠD, školy a města - Vhodné chování při setkání s neznámými lidmi, osvojení si základů společenského chování - Dodržování zásad bezpečnosti silničního provozu 	<p>S kamarády provádíme tyto činnosti dle svých individuálních schopností a dovedností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oblékáme si oděv a obouváme si obuv dle aktuálního ročního období. - Při odchodu na vycházku procvičujeme orientaci v prostorách školy, v okolí školy a procházíme se jejím areálem. - Rozeznáváme charakteristické znaky aktuálního ročního období a jeho počasí. Volíme vhodné oblečení a obutí – déšť sníh, vítr, ... - Poznáváme důležitá místa v okolí školy. Chodíme do města, prohlížíme si výlohy obchodů a popřípadě nakupujeme. Orientujeme se v lokalizaci umístění pošty, zdravotního střediska, ... - Sledujeme dopravní prostředky – osobní auta, nákladní auta, zemědělské stroje... - Při setkávání s neznámými lidmi při vycházkách do města uplatňujeme vhodné společenské chování – používáme pozdrav, popřípadě požadání a poděkování při návštěvě obchodů. - Dodržujeme zásady bezpečného přecházení přes vozovku a pravidla bezpečnosti chodců. Chodíme ve dvojicích. Respektujeme základy bezpečnosti silničního provozu.

<ul style="list-style-type: none"> - Poznávání nejběžnějších druhů domácích zvířat a jejich mláďat - Pojmenování základních druhů ovoce a zeleniny <p>Vycházky do přírody a na školní zahradu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamování se s nejbližšími důležitými místy v okolí ŠD, školy - Popsání viditelných proměn v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - Poznání nejběžnějších volně žijících zvířat - Rozlišení listnatého a jehličnatého stromu - Kladný vztah k pohybovým aktivitám - Ovládání základních zásad pobytu v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - Pozorujeme domácí zvířata a jejich mláďata na zahradách. Vyprávíme si o nich, napodobujeme jejich zvuky, určujeme barvu. - Určujeme názvy ovoce a zeleniny, jejich barvu a chuť. Sledujeme sezónní práce na zahradách. - Navštěvujeme přilehlý park, školní hřiště, blízký les. Snažíme se orientovat v daném prostředí. - Rozeznáváme charakteristické znaky jednotlivých ročních období. Sledujeme změny v přírodě. Sbíráme lesní plody a přírodniny, sledujeme práci na poli. - Pozorujeme volně žijící zvířata a jejich mláďata. Vyprávíme si o nich, napodobujeme jejich zvuky, určujeme barvu. Chodíme krmit ptáčky, ryby. - Poznáváme na praktických příkladech druhy stromů a jejich odlišnosti. Sbíráme jejich plody. - Hrajeme si a soutěžíme v přírodě. Překonáváme přírodní překážky. Provádíme pohybové hry na sněhu, s míčem, turistikou a kolektivní pohybové hry s pravidly. Jezdíme na kole. - Snažíme se o správné chování v přírodě – nerušíme volně žijící zvěř křikem, nezahazujeme odpadky (kapesníčky). Dodržujeme bezpečnost a ochranu zdraví při pobytu v přírodě.
---	--

- Relaxace, užití speciálních vzdělávacích forem a metod	- Relaxujeme v přírodě, využíváme prvků ergoterapie, aromaterapie (bylinky, květiny), staráme se o školní zvířata.
--	--

4. Hodnocení

Roční hodnocení práce družiny. Každoročně bude zpracováno roční hodnocení školní družiny a toto hodnocení bude sloužit jako podklad k vypracování výroční zprávy školy.

